

МУЗЕЙ СОҲАСИНИ КЕНГАЙТИРИШ.

Наманган вилояти тарихи ва маданияти давлат музейи илмий ходими:

Тўрамирзаев Р

Мамлакатимиздаги музейлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, уларнинг маркетинг сиёсати ва хизматлар соҳасини комплекс ривожлантириш, музейларга инновацион технологияларни самарали қўллаш, шунингдек, музейларда ўзбек халқи ва давлатчилиги тарихи, Биринчи ва Иккинчи Ренессанс давлари, буюк алломалар ҳаёти ва фаолиятига оид замонавий янги экспозицияларни яратиш, музей тўпламларидаги бой тарихий ва маданий меросимизни кенг тарғиб қилиш мақсадида. Жамият тараққиётида музейлар муҳим роль ўйнайди. Улар нафақат тарихни сақлаш, балки маданиятни, санъатни ва илм-фанни тарғиб қилишда ҳам катта аҳамиятга эга.

Музейлар жамиятнинг ўтмиши, бугунги кун ва келажagi ўртасидаги боғланишни таъминлашга ёрдам берадиган кўприк. Бой тарихимиз ва аجدодларимиз тафаккурининг маҳсули бўлган маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва

уларни келажак авлодга асл ҳолича етказиш, музейлар ва маданий мерос объектларининг туристик салоҳиятини юксалтириш бугунги кун талабидир.

Мамлакатимизда музейлар халқимизнинг тарихий хотирасини тиклаш, миллий кадриятларимиз ва анъаналаримизни юксалтиришга хизмат қилиш билан бирга юртимизда туризм салоҳиятини янада ривожлантириш ва жаҳон сайёҳлик идоралари ҳамда ташкилотларининг ўлкамизга бўлган қизиқишини янада ортишига замин ҳозирловчи масканлар сифатида ҳам муҳим роль ўйнайди. Музейлар кейинги йилларда давлатлар ва мамлакатларнинг фахрига, бой хазинасига ва кўркига ҳамда сайёҳларнинг гавжум масканига айланди.

Музейлар ҳар қандай давлат ва жамиятда маданий меросни сақлаш ва тарғиб қилишнинг асосий воситаларидан бири ҳисобланади. Уларнинг аҳамияти нафақат тарих ва санъатни асрашда, балки билим, туризм ва иқтисодий ривожланишда ҳам намоён бўлади.

Музей соҳасини кенгайтириш орқали музейлар сони ва турлари кўпайади, янги технологиялар жорий этилади, ҳамда жамиятда маънавий ва маданий ривожланишга ҳисса қўшилади.

Музей соҳасини кенгайтириш — бу музейлар тармоғини ривожлантириш, янги музейлар очиш, мавжуд музейларни модернизация қилиш ва уларни кенг аудиторияга етказишдир.

Бу жараён орқали:

1. Миллий ва маҳаллий мерос асраб-авайланади;
2. Ёш авлод маънавий тарбия олади;
3. Туризм сектори ривожланади;

Давлат ва хусусий секторлар учун иқтисодий имкониятлар яратилади.

Замонавий музейлар нафақат анъанавий тарих ва санъат музейлари билан чекланмайди. Улар турли соҳа ва мавзуларга бағишланган бўлиши мумкин:

1. Табиат музейлари;
2. Илмий-маҳсус музейлар;
3. Маданий ва этнографик музейлар;
4. Санъат ва дизайн музейлари;
5. Виртуал ва онлайн музейлар.

Шунингдек, замонавий музейлар инновацион технологиялардан фойдаланиб, интерактив кўргазмалар, VR экскурсиялар ва онлайн платформалар орқали кенг аудиторияга хизмат кўрсатади.

Музей соҳасини кенгайтиришда моддий ва техник база ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бунинг учун:

1. Янги бино ва заллар қуриш;
2. Қолган музейларини таъмирлаш ва модернизация қилиш;
3. Технологик жиҳозлар ва рақамли архивлар яратиш;
4. Кадрлар тайёрлаш ва малака ошириш ишлари олиб борилиши керак.

Бу чоралар музейларнинг фаолият самарадорлигини оширади ва туристлар учун ҳам қулайлик яратади.

Музей соҳасини ривожлантиришда давлат ва хусусий сектор ҳамкорлиги муҳим. Давлат грантлар, субсидиялар ва инвестициялар билан музейларни қўллаб-қувватлайди. Хусусий сектор музей кўргазмалари, тадбирлар ва хайрия орқали фаолиятни ривожлантиради;

Махсус музей лойиҳалари ва миллий брендларни тарғиб қилишда ҳам ҳамкорлик қилиш мумкин. Музей соҳасини кенгайтириш туризмнинг ривожланишига катта таъсир кўрсатади. Янги музейлар ва кўргазмалар туристларни

жалб қилади, меҳмонхоналар, транспорт ва инфратузилма ривожланади. Шунингдек, маҳаллий ҳунармандчилик ва санъат соҳалари ҳам фойда кўради. Музей соҳасини кенгайтириш ёш авлод учун янги таълим имкониятлари яратади.

1. Музейларда экскурсиялар ва лекциялар.
2. Мастер-класслар ва ижодий машғулотлар.
3. Лойиҳавий ишлар ва тадқиқотлар бўлиб ўтади.

Бу ёшлар маънавий тарбия олиш ва тарихий мерос билан танишиш имкониятига эга бўлади.

Музей соҳасини кенгайтириш халқаро ҳамкорликсиз тўлиқ амалга ошмайди.

Халқаро кўргазмалар, конференциялар ва семинарлар орқали.

1. Илмий тажриба алмашиш;
2. Янги экспонатлар ва технологиялар киритиш;
3. Миллий меросни жаҳонга намоён қилиш; Имконлари яратилади.

Музей соҳасини кенгайтириш давлат, жамият ва хусусий секторлар ҳамкорлиги орқали амалга оширилади. Янги музейлар очиш, мавжуд музейларни модернизация қилиш ва замонавий технологиялар жорий этиш орқали:

1. Миллий мерос асраб-авайланади;
2. Туризм ривожланади;
3. Ёшлар маънавий тарбия олади;

Давлат ва хусусий сектор учун иқтисодий имкониятлар яратилади.

Шу билан музей соҳасини кенгайтириш нафақат маданий ва таълимий аҳамиятга, балки иқтисодий ва ижтимоий ривожланишга ҳам хизмат қилади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони “Маданий меросни асраш ва ривожлантириш тўғрисида”.
2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг музей фаолиятини ривожлантириш бўйича қарорлари.
3. Ўзбекистон миллий музейлари расмий веб-сайтлари.
4. Халқаро музей кенгаши (ICOM) материаллари.
5. Туризм ва музей тадқиқотлари, 2020 йил.
6. Замонавий музейлар ва технологиялар, Журнал “Маданият ва таълим”, 2019.